Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. november 2026
(OR. en)

15597/26

JEUN 249
HYBRID 137
DISINFO 92
AUDIO 133
EDUC 446
AG 182
JAI 1407
FREMP 346
SOC 731
TELECOM 541
COMPET 1329
DIGIT 296

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused noorte võimestamise kohta muutuvas infokeskkonnas

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud järeldused, mis kiideti heaks nõukogu 19. novembri 2026. aasta istungil (haridus, noored, kultuur ja sport).

LISA

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused noorte võimestamise kohta muutuvas infokeskkonnas

NÕUKOGU JA NÕUKOGUS KOKKU TULNUD LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD,

TULETADES MEELDE, ET

1. resolutsioonis Euroopa Liidu noortestrateegia 2019–2027 kohta, sealhulgas selle 1. lisas („ELi noortedialoog“) ja 3. lisas („Euroopa noorte eesmärgid“)[1], propageeritakse noorte suuremat osalemist otsustusprotsessides ning rõhutatakse, kui oluline on kaasata eri taustaga noori. Selle kolme põhisamba – kaasamine, ühendamine ja võimestamine – kaudu rõhutatakse, kui oluline on sisuline osalemine, vastastikuse mõistmise edendamine ning Euroopa noortele selliste pädevuste ja võimaluste andmine, mis on vajalikud, et panustada aktiivselt vastupidava ja kaasava ühiskonna loomisse;

2. Euroopa sotsiaalõiguste sambas mööndakse, et noortel on õigus juurdepääsuks haridusele ja koolitusele, võrdsetele võimalustele ning kaitsele diskrimineerimise eest, ning toetatakse selliste kaasavate ja säilenõtkete kogukondade loomist, milles noored on aktiivselt kaasatud ning majanduslikult ja sotsiaalselt kaitstud,

---

[1] Euroopa Liidu Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate resolutsioon noortevaldkonnas tehtava Euroopa koostöö raamistiku kohta: Euroopa Liidu noortestrateegia 2019–2027 (ELT C 456, 18.12.2018, lk 1–22, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A42018Y1218%2801%29).

TULETADES MEELDE POLIITILIST JA ÕIGUSLIKKU TAUSTA, MIS ON ESITATUD

3. Euroopa demokraatia kaitsekilbi[2] algatuses, mis sisaldab sidusaid ja strateegilisi meetmeid tugeva ja vastupanuvõimelise demokraatia võimestamiseks, kaitsmiseks ja edendamiseks kogu ELis, sealhulgas meetmeid, millega parandada kodanike kollektiivset suutlikkust võidelda välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste ning desinformatsiooni vastu ning tugevdada ühiskonna vastupanuvõimet kogu ühiskonda hõlmava lähenemisviisi kaudu;

4. lastele parema interneti loomise Euroopa strateegias (BIK+)[3], ELi lapse õiguste strateegias[4] ja asjaomastes nõukogu järeldustes[5], küberkiusamise vastases tegevuskavas[6] ning digiteenuste määruses[7], mille eesmärk on kaitsta, võimestada ja austada lapsi ja noori ning nende eraelu puutumatust, ohutust, turvalisust, vaimset tervist ja heaolu internetis, sealhulgas algatuste kaudu, mille eesmärk on suurendada teadlikkust nende õigustest;

---

2 Ühisteatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Euroopa demokraatia kaitsekilp: tugevate ja vastupanuvõimeliste demokraatlike riikide võimestamine,“ JOIN(2025) 791 final, nõukogu dokument 15387/25.

3 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Laste ja noorte digikümnend: uus lastele parema interneti loomise Euroopa strateegia“ (COM(2022) 212 final, nõukogu dokument 9071/22).

4 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi lapse õiguste strateegia“ (COM(2021) 142 final, nõukogu dokument 7453/21).

5 Nõukogu järeldused Euroopa Liidu lapse õiguste strateegia kohta (2022. aasta juuni), dok 10024/22.

6 Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Küberkiusamise vastane tegevuskava „Turvalisem küberruum – tugevam liit““, COM(2026) 71 final, nõukogu dokument 6361/26.

7 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

5. Euroopa Liidu tugevas õigusraamistikus, mis hõlmab muu hulgas audiovisuaalmeedia teenuste direktiivi[8], digiteenuste määrust ja selle suuniseid alaealiste kaitse kohta[9], Euroopa meediavabaduse määrust[10], poliitreklaami määrust[11] ja tehisintellektimäärust[12], millega nähakse ette vajalikud mehhanismid, et tagada nõuete täitmine kõigi digiökosüsteemis osalejate poolt,

---

8 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69–92).

9 Komisjoni teatis „Suunised meetmete kohta, millega tagada alaealiste eraelu puutumatuse, ohutuse ja turvalisuse kõrge tase internetis vastavalt määruse (EL) 2022/2065 artikli 28 lõikele 4“ (C(2025) 6826 final), ELT C, C/2025/5519, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj.

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1083, millega luuakse siseturul meediateenuste ühine raamistik ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL (Euroopa meediavabaduse määrus), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.

11 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2024. aasta määrus (EL) 2024/900 poliitreklaami läbipaistvuse ja suunamise kohta, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj.

12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1689, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid ja muudetakse määrusi (EÜ) nr 300/2008, (EL) nr 167/2013, (EL) nr 168/2013, (EL) 2018/858, (EL) 2018/1139 ja (EL) 2019/2144 ja direktiivid 2014/90/EL, (EL) 2016/797 ja (EL) 2020/1828 (tehisintellektimäärus), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

RÕHUTADES, ET

6. muutuv infokeskkond ja üha suuremad probleemid teabe terviklusega tekitavad üha enam muret, neil on laiem ühiskondlik mõju ning noored väljendavad neid järjepidevalt.[13] Vaja on, et liikmesriigid (kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil), Euroopa Komisjon ja kõik asjaomased sidusrühmad koordineeriksid tegevust, et tagada noortele vahendid aktiivseks ja sisuliseks osalemiseks demokraatlikus ja ühiskondlikus elus, tugevdades seeläbi õiglase ja vastupanuvõimelise ühiskonna aluseid, sealhulgas tulevaste põlvkondade jaoks,

TUNNISTADES, ET:

7. ühiskonna digiüleminek on põhjalikult muutnud seda, kuidas kodanikud ja eelkõige noored avalikus arutelus osalevad;

8. on olemas kiiresti muutuv digiökosüsteem, sealhulgas tehisintellekti ja tehisintellektitehnoloogiate kontekstis, mis ei kujunda mitte ainult seda, kuidas noored infole juurde pääsevad ja seda tõlgendavad, vaid ka seda, kuidas nad infot toodavad, tarbivad ja jagavad;

9. kõigil noortel on õigus saada täpset, usaldusväärset ja noortesõbralikku infot. Noorteorganisatsioonidel[14] ja noorte teabeteenistustel on oluline roll, et toetada noori selle õiguse kasutamisel, edendades kriitilise mõtlemise ja meediapädevuse kultuuri, mis toob kasu kogu ühiskonnale;

10. noored seisavad infole juurdepääsul, selle tarbimisel, tõlgendamisel, jagamisel ja tootmisel, oma arvamuse avaldamisel ning avalikus ja demokraatlikus arutelus osalemisel silmitsi märkimisväärsete uute võimaluste ja probleemidega;

---

13 Bárta, O., & Moxon, D. EUYD11 EU Youth Conference in Lublin, Poland. Conference Report“ („EUYD11 ELi noortekonverents Poolas Lublinis. Konverentsi aruanne“, 2025). Zenodo. https://doi.org/10.5281/zenodo.15118224.

14 Käesolevates järeldustes peetakse noorteorganisatsioonide all silmas noorsootööorganisatsioone ja peamiselt noortega töötavaid organisatsioone.

11. infokeskkond pakub võimalusi kodanikuosaluseks, kuid seab noored ka silmitsi eksitava ja polariseeriva sisuga. Seepärast on asjakohane tugevdada noorte vastupanuvõimet ja toetada nende aktiivset panust laiema infokeskkonna kujundamisse;

12. noorte teavitamist toetavatel kohalikel, piirkondlikel, riiklikel ja Euroopa struktuuridel, nagu riiklikud noortenõukogud, noorteorganisatsioonid, ERYICA, Eurodesk ja Euroopa Noorteportaal, on oluline roll täpse, usaldusväärse, noortesõbraliku ja kättesaadava teavitamise edendamisel;

13. digiplatvormid võivad anda noortele võimaluse avaldada oma seisukohti ja suhelda sarnaste huvidega kaaslastega, mis aitab noortel kujundada oma sotsiaalseid oskuseid ning süvendada enesekindlust ja kogukonnatunnet[15];

14. noored puutuvad juba varasest east alates üha enam kokku küberkiusamise, küberahistamise ja muude kahjuliku veebikäitumise vormidega, sealhulgas küberruumis vägivallale või vihkamisele õhutamisega, mis võib negatiivselt mõjutada nende heaolu, vaimset tervist, ühiskondlikku elu, demokraatlikku osalemist ja digitaalses infokeskkonnas osalemist, eelkõige tütarlaste ja noorte naiste puhul, keda kõik kübervägivalla vormid ebaproportsionaalselt mõjutavad[16];

---

15 Komisjoni teatis „Suunised meetmete kohta, millega tagada alaealiste eraelu puutumatuse, ohutuse ja turvalisuse kõrge tase internetis vastavalt määruse (EL) 2022/2065 artikli 28 lõikele 4“ (C(2025) 6826 final), ELT C, C/2025/5519, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5519/oj.

16 Nõukogu järeldused laste ja noorukite vaimse tervise edendamise ja kaitsmise kohta digiajastul (juuni 2025), dokument 10430/1/25 REV 1.

15. noortel peab olema võimalus arendada vajalikke oskusi ja pädevusi, sealhulgas digi-, meedia- ja tehisintellektipädevust, et internetis infole juurdepääsul, selle tarbimisel, tõlgendamisel, jagamisel ja tootmisel kriitiliselt osaleda. Seega on need oskused ja pädevused noorte kaitsmiseks ja nende võimestamiseks infokeskkonnas äärmiselt olulised;

16. noorsootööl, noorsootöötajatel, noorteorganisatsioonidel ning muudel asjaomastel ekspertidel ja sidusrühmadel, nagu noorte teabeteenistused ja turvalisema interneti keskused, on oluline roll noorte toetamisel vajalike oskuste ja pädevuste omandamisel ning nende õiguste kasutamisel infokeskkonnas,

RÕHUTADES, ET

17. koordineeritud ja süstemaatiliste välisriigist, sealhulgas teatavatelt riiklikelt või riigi toetatud osalejatelt lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste eesmärk on õõnestada noorte usaldust demokraatlike institutsioonide vastu, nõrgendada sotsiaalset ühtekuuluvust, tekitada segadust ning suurendada lõhesid meie ühiskonnas. Välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste, desinformatsiooni ja väärinfo sihipärase levitamisega kasutatakse ära nõrku kohti ning see kujutab endast märkimisväärset ohtu teabe terviklusele ja demokraatia vastupanuvõimele;

18. jätkuv kokkupuude välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste, desinformatsiooni, väärinfo ja internetis ahistamisega võib eelkõige noorte seas põhjustada ärevust, depressiooni, madalat enesehinnangut, üksildust ja muid tervise- või käitumisprobleeme[17];

---

[17] Euroopa Liidu Nõukogu, nõukogu järeldused laste ja noorukite vaimse tervise edendamise ja kaitsmise kohta digiajastul (20. juuni 2025), dokument 10430/1/25 REV 1; nõukogu järeldused naiste ja tüdrukute vaimse tervise tugevdamise kohta soolise võrdõiguslikkuse edendamise kaudu (2. detsember 2024), dok 16366/24.

19. teabe tervikluse edendamine ja kaitsmine annab noortele võimaluse kasutada oma õigust infot toota, sellele juurde pääseda, seda tarbida ja jagada, suurendades nende võimet teha teadlikke valikuid ja orienteeruda digiökosüsteemis iseseisvalt ning tugevdades nende kriitilist mõtlemist ja kodanikuteadlikkust;

20. noorte usalduse suurendamine demokraatlike institutsioonide vastu kõigil tasanditel võib edendada demokraatia vastupanuvõimet, tugevdada solidaarsust, aidata kaasa rahuloomele ning hoida ära motivatsiooni vähenemist, osalematust ja poliitilist võõrandumist;

21. tehisintellekti ja tehisintellektitehnoloogiate üha laialdasem kasutamine nõuab kaitsemeetmeid ja inimjärelevalvet. Kasutajatel peab olema piisav tehisintellektipädevus, et nad saaksid selliste süsteemidega eetiliselt, kriitiliselt, turvaliselt ja läbipaistvalt suhelda ning neid kasutada, olles täielikult teadlikud nende võimalikust mõjust noortele,

VÕTTES ARVESSE, ET

22. digiökosüsteemil on kõigi Euroopa kodanike demokraatliku arutelu, avaliku arvamuse ja kodanikuosaluse kujundamisel märkimisväärne võim;

23. vastutustundliku otsustamise ja kriitilise mõtlemise oskus koos digikirjaoskuse, meedia- ja tehisintellektipädevusega on väärtuslikud desinformatsiooni ja väärinfo leviku vastu võitlemise vahendid, mis võimaldavad noortel kriitiliselt hinnata infoallikat ja seega vältida vale või eksitava sisu tõttu petta saamist;

24. emotsionaalse intelligentsuse mõistmise ja selle kohta õppimise edendamine formaalõppe, mitteformaalse ja informaalse õppimise osana võib parandada noorte isiklikku ja sotsiaalset arengut, aidates neil suurendada oma emotsionaalset vastupanuvõimet, suurendada empaatiat ja luua sisukaid sotsiaalseid suhteid;

25. paljud noored seisavad nende sisuka veebipõhise kaasamise puhul endiselt silmitsi takistustega, sealhulgas nendega, mis tulenevad sotsiaal-majanduslikust ebavõrdsusest, puudest, piiratud juurdepääsust taristule või selle puudumisest ning ebapiisavatest oskustest internetis tegutsemiseks;

26. elukestev õpe on oluline, et võimaldada kodanikel, eelkõige noortel, jätkata infokeskkonna tundmaõppimist ja kasutada oma oskusi tehnoloogilistele muutustele reageerimiseks;

27. noored esitasid 27.–30. septembril 2026 Dublinis toimunud ELi noortekonverentsil alljärgnevad soovitused.

1. Luua ühiselt usaldusväärsed noortekohad riiklikuks ja üleeuroopaliseks dialoogiks

   ELi liikmesriigid peaksid looma ELi noortedialoogi raamistiku tugevdatud riiklikud versioonid, mis põhinevad kohalikel noortevaldkonna prioriteetidel ning on seotud riikliku ja Euroopa otsustusprotsessiga. See peaks hõlmama alalisi, kaasavaid ja ühiselt loodud kohalikke noorte osalusruume, tagades erinevate ja alaesindatud noorte kaasamise. Riikide valitsused ja omavalitsused peaksid tagama sisuka, ligipääsetava, rahaliselt toetatava ja kestliku osalemise, tehes koostööd kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

2. Võtta kasutusele infopädevuse raamistik

   EL peaks kehtestama infopädevuse raamistiku, mis annab noortele võimaluse orienteeruda tänapäeva infomaastikul, mille on ühiselt loonud noored, EL ja asjaomased sidusrühmad. Raamistik peaks aitama noortel leida ja hinnata usaldusväärseid allikaid, tunda ära info kallutatust, mõista seda, kuidas sisu nendeni jõuab, ning edendada vastutust aruandlusmehhanismides. Asjaomased sidusrühmad peaksid jagama kättesaadavat ja kohaldatavat raamistikku eri kanalite kaudu.

3. Luua läbipaistvate ja kontrollitud info esitajate Euroopa kvaliteedimärgis

   Luua Euroopa kvaliteedimärgis, mille annab välja sõltumatu kolmandast osapoolest asutus (millel on riiklikud filiaalid) ning mis viitab selgelt ja äratuntavalt sellele, et info esitaja on kontrollitud, usaldusväärne, läbipaistev ja vastutustundlik. Kvaliteedimärgis on ohutusmeede, mida tuleks kasutada meediaplatvormidel, et kontrollida nende järgitavate protsesside läbipaistvust, sealhulgas allikaid, tehisintellekti kasutamist, rahastamist ja automaatseid tekstiparandusi, mida tehakse ilma inimjärelevalveta.

4. Määrata kindlaks digiplatvormide disain, et seada noorte huvid kesksele kohale

   EL peaks tagama, et digiplatvormid oleksid kasutajapõhised, mitte ei põhineks kasumi teenimisel. Vaja on suuremat läbipaistvust selle kohta, millist sisu noortele näidatakse, et nad mõistaksid, kust see sisu pärineb, ja saaksid teha teadlikke valikuid (näiteks sisseehitatud väljade kaudu, mis annavad infot allikate kohta). Nn lõputu kerimise nähtusega tegelemiseks on vaja paremaid vahendeid. Need vahendid peavad olema vaikimisi platvormi osa. Digiplatvormid peavad edendama noorte võimalusi osaleda väljaspool digikeskkonda.

5. Töötada polariseerumise vähendamiseks välja veebiplatvormide algoritme käsitlevad normid

   Tuginedes olemasolevale poliitikale, näiteks digiteenuste määrusele, peaks EL võitlema soovitusalgoritmide ja nende järjestussüsteemide vastu, tsenseerimata sisu ennast. Need algoritmid ja järjestussüsteemid seavad esikohale sütitava sisu, et maksimeerida kasutajate kaasatust. Lisaks peaksid kõik platvormid pakkuma kasutajatele hõlpsamat viisi oma algoritmide toimimise kohandamiseks ning tagama kogutud andmete läbipaistvuse.

Kõnealuste soovitustega ei kehtestata asjaomaste tasandite noorsoopoliitikale mingeid formaalseid nõudeid. Need võivad siiski olla liikmesriikidele ja Euroopa Liidu institutsioonidele inspiratsiooniallikaks,

KUTSUVAD LIIKMESRIIKE ÜLES

28. kaaluma kõigis asjakohastes poliitikavaldkondades kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil strateegilise lähenemisviisi väljatöötamist, et käsitleda infokeskkonnast tulenevaid peamisi keerukaid probleeme, ning jätkama noorte vajaduste arvessevõtmise edendamist, sealhulgas noorte sisulise kaasamise kaudu sellise lähenemisviisi ettevalmistamisse, kavandamisse, rakendamisse, järelevalvesse ja hindamisse;

29. edendama ELi noortedialoogi kui olulist mehhanismi, mis võimaldab noortega, sealhulgas seoses nende tegutsemisega infokeskkonnas, süstemaatiliselt konsulteerida, ning kasutama nende panust ja soovitusi asjakohaste otsustusprotsesside ja poliitika väljatöötamise jaoks;

30. tunnustama ja toetama noorte ainulaadset rolli võrdsel positsioonil olevate koolitajate ja saadikutena, kes saavad jõuda oma eakaaslasteni ja neid mõjutada väljaspool formaalõpet ning mitteformaalset ja informaalset õppimist, samuti paljude noorte rolli põlvkondadevahelises õppes;

31. toetama ja suunama haridustöötajaid, noorsootöötajaid ja noorteorganisatsioone koostöös teiste asjaomaste ekspertide, perekondade ja sidusrühmadega, et töötada välja meetodid ja vahendid, mis tugevdavad noorte võimet desinformatsioonile, väärinfole ja veebipõhisele manipuleerimisele vastu seista, eesmärgiga neid võimestada ning aidata neil teha teadlikke ja vastutustundlikke otsuseid[18];

---

[18] Euroopa Komisjon: hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat, „Suunised õpetajatele ja haridustöötajatele desinformatsiooniga võitlemise ning digikirjaoskuse edendamise kohta hariduse ja koolituse kaudu“ – ajakohastatud, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2026, https://data.europa.eu/doi/10.2766/5220136.

32. tugevdama jõupingutusi tagamaks, et noored mõistavad oma õigusi infokeskkonnas kohalike, piirkondlike, riiklike ja Euroopa struktuuride kaudu, mis toetavad noorteteavet, nagu riiklikud noortenõukogud, noorteorganisatsioonid, ERYICA, Eurodesk ja Euroopa Noorteportaal;

33. julgustama ja hõlbustama dialoogi noorte, haridusasutuste, noorsootöötajate, noorteorganisatsioonide, vanemate, perekondade, hooldajate, eestkostjate ja laiema kodanikuühiskonna vahel, et käsitleda infokeskkonnast tulenevaid võimalusi ja probleeme;

34. edendama elukestva õppe lähenemisviisi, et võimaldada igas vanuses kodanikel arendada muutuvas infokeskkonnas vajalikke oskusi ja pädevusi;

35. kasutama vajaduse korral täiel määral ära olemasolevaid ELi fonde, koostöövahendeid ja -programme, et toetada areneva infokeskkonna jaoks vajalike oskuste ja pädevustega seotud arengut, algatusi ja lähenemisviise,

KUTSUVAD LIIKMESRIIKE JA EUROOPA KOMISJONI ÜLES TEGEMA KOOSKÕLAS SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTTEGA JA OMA VASTAVATES PÄDEVUSVALDKONDADES JÄRGMIST:

36. jätkama arvamuste ja tõenduspõhise teabe vahetamist, hõlbustama koostööd ja jagama parimaid tavasid poliitiliste ja juriidiliste kohustuste kohta, mille eesmärk on võidelda väärinfo ja desinformatsiooni leviku ja välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumiste vastu ning tugevdada demokraatia vastupanuvõimet kõigis vanuserühmades, eelkõige noorte seas ja sealhulgas haavatavate rühmade seas;

37. parandama teadmisi ja üldsuse teadlikkust välisriigist lähtuvate infomanipulatsioonide ja sekkumistega ning desinformatsiooni ja väärinfoga seotud protsessidest, näiteks valdkondadevaheliste teadusuuringute, info tarbimise mustreid käsitlevate andmete kogumise ja teadlikkuse suurendamise meetmete kaudu. Sellega seoses võiks kasutada olemasolevaid struktuure ja tugineda ka institutsioonivälise sidusrühmade, näiteks Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskuse (EDMO)[19] ja Euroopa faktikontrollijate võrgustiku eksperditeadmistele;

38. jätkama kriitilise mõtlemise, digikirjaoskuse ja meediapädevuse algatuste, digihügieeniteadmiste[20] ning muude selliste asjakohaste oskuste ja pädevuste edendamist ja arendamist, mida noored, noorsootöötajad ja muud sidusrühmad arenevas infokeskkonnas aktiivseks osalemiseks vajavad;

---

19 https://edmo.eu/

20 Mõiste „digihügieen“ all peetakse silmas digitaalse ja mittedigitaalse tegevuse head tasakaalu igapäevaelus; kõige tähtsamal kohal on siin käitumisharjumused, nagu ekraaniaja lühendamine ja selle tõhus haldamine ning internetiturvalisuse parandamine (nõukogu järeldused laste ja noorukite vaimse tervise edendamise ja kaitsmise kohta digiajastul (2025. aasta juuni), dokument 10430/1/25 REV 1).

39. jätkama tehisintellektipädevuse kui digikirjaoskuse ja meediapädevuse lahutamatu osa propageerimist ja arendamist noorte, noorsootöötajate ja muude sidusrühmade seas ning toetama neid koos noortega ja noorte jaoks tehisintellektipädevuse metoodikate arendamisel;

40. edendama õpetajatele ja haridustöötajatele desinformatsiooniga hariduse ja koolituse kaudu võitlemiseks koostatud 2026. aasta ajakohastatud suuniste[21] rakendamist ning põhi- ja keskkoolidele suunatud ELi ja OECD tehisintellektipädevuse raamistiku[22] rakendamist;

41. toetama noori noorteorganisatsioonide ja muude noorte sisulise osalemise vormide kaudu, et edendada Euroopa Liidu väärtusi ja demokraatiat, ning vajaduse korral riiklike noortenõukogude kaudu, et võimaldada neil aktiivselt osaleda nende elu mõjutava poliitika kujundamises, rakendamises ja hindamises; suurendama võimalusi noorte juhitud algatusteks, millega edendatakse Euroopa Liidu väärtusi, solidaarsust, põlvkondadevahelist õiglust, kodanikuaktiivsust ja demokraatia vastupanuvõimet;

42. toetama noorsootööd, noorsootöötajaid, noorteorganisatsioone ja noorte teabeteenistusi ning muid asjaomaseid eksperte ja sidusrühmi, nagu turvalisema interneti keskused, kui nad pakuvad noortele teavet ja tuge, ning võimaldama neil levitada kvaliteetset, noortesõbralikku ja kättesaadavat infot, et anda noortele tänapäevases infokeskkonnas orienteerumiseks vajalikud pädevused;

---

21 Euroopa Komisjoni hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraadi ajakohastatud suunised õpetajatele ja haridustöötajatele desinformatsiooniga võitlemise ning digikirjaoskuse edendamise kohta hariduse ja koolituse kaudu, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2026, https://data.europa.eu/doi/10.2766/5220136.

22 OECD / Euroopa Liit. „Empowering learners for the age of AI: An AI literacy framework for primary and secondary education.“ („Õppijate võimestamine tehisintellekti ajastul: tehisintellektipädevuse raamistik põhi- ja keskkoolidele.“). OECD Publishing, Pariis 2026. https://doi.org/10.1787/65cd27d4-en.

43. kasutama võimalusi, mida pakuvad programm „Erasmus+“ ja Euroopa solidaarsuskorpus ning muud asjakohased ELi programmid, nagu programm „Loov Euroopa“, kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm ning programm „Digitaalne Euroopa“, et toetada projekte, mille eesmärk on tugevdada noorte digikirjaoskust ja meediapädevust ning töötada välja algatusi desinformatsiooni vastu võitlemiseks,

KUTSUVAD EUROOPA KOMISJONI ÜLES KOOSKÕLAS SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTTEGA

44. hõlbustama parimate tavade, teadusuuringute ja tõendite jätkuvat vahetamist liikmesriikide ja kõigi asjaomaste sidusrühmade vahel olemasolevate võrgustike, struktuuride ja platvormide[23] kaudu seoses noorte vastupanuvõimega välisriigist lähtuvatele infomanipulatsioonidele ja sekkumistele, desinformatsioonile ja väärinfole;

45. edendama kõigi asjaomaste sidusrühmade koostööd ja oma teadmiste teistega jagamist selle kohta, kuidas noori turvalisel infokeskkonnas orienteerumisel paremini võimestada;

46. looma täiendavaid võimalusi noortekontrolli kasutamiseks, laiendamiseks ja jätkuvaks tugevdamiseks õigusloome- ja poliitikakujundamise protsessides ning suurendama selle läbipaistvust;

---

23 Näiteks Euroopa Komisjoni meediapädevuse eksperdirühm.

47. jätkama noorte ja volinike vaheliste sisukate noortepoliitika dialoogide hõlbustamist Euroopa demokraatia kaitsekilbi rakendamise ja kõigi meie ühiskonna digitaliseerimisega seotud asjakohaste poliitikavaldkondade teemal ning jätkuvalt tugevdama ja edasi arendama ELi noortedialoogi, mis on peamine mehhanism noorte struktureeritud osalemiseks ELi tasandi poliitikakujundamises, ning tugevdama ELi laste osalusplatvormi;

48. julgustama ja toetama parimate tavade vahetamist kogukonna moodustamise, digitaalmeedia- ja tehisintellektipädevuse algatuste ning demokraatia vastupanuvõime kohta olemasolevate võrgustike, struktuuride ja platvormide kaudu.